

Monumentnummer*: 509497

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 juni 1999
Kadaster deel/nr 82771/98

Woonplaats* Leens
Gemeente* Het Hogeland
Provincie* Groningen

Locatiennaam Leens
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Leens
Sectie* K
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 258

Omschrijving**

Inleiding

RENTENIERSWONING met aangebouwd KOETSHUIS in 1912 gebouwd naar een ontwerp van T. Reitsema bij de naastgelegen boerderij Tuinsterheerd. Het in een Overgangsarchitectuur waarin Art Nouveau en Chaletstijl elementen opgetrokken pand is gelegen aan de vroegere doorgaande weg van Leens naar Wehe en Den Hoorn, aan de noordelijke rand van de Tuinster Wierde. Bij de villa hoort een oorspronkelijk vrijstaand koetshuis dat in 1969 is verbouwd tot garage. De ruimte tussen woonhuis en garage is later afgetimmerd en overdekt; de garage kreeg aan de zuidzijde een aanbouw.

Omschrijving

Eén bouwlaag hoge, deels onderkelderde RENTENIERSWONING met platte aanbouw en aangebouwd koetshuis aan de zuidzijde. Gevels zijn gepleisterd en hebben een trasraam van gesinterde donkerpaarse baksteen; natuurstenen gevelbanden. Pand wordt gedekt door een samengesteld dak met aan de noord-, oost- en westzijde geglazuurde rode tuiles du nord en aan de zuidzijde, de achterkant, geglazuurde rode muldenpannen; nok wordt bekroond door een piron; aan westzijde een gepleisterde schoorsteen met decoraties van rode baksteen. Goot op houten klossen met daaronder vakwerk-motief van rode baksteen. Rechthoekige vensters hebben bovenlichten met gekleurd glas-in-lood; bovenlichten van vensters aan de westgevel hebben een houten roedenverdeling met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gekleurd glas; vensters worden beëindigd door natuurstenen lateien met daarboven een rollaag van rode baksteen.

Entree bevindt zich in de twee bouwlagen hoge uitbouw met zadeldak aan de westgevel, waar de hal en het trappenhuis zijn ondergebracht. Een uitgebouwd, opengewerkt portiek geeft toegang tot de voordeur; portiek heeft onderbouw en balustrade van donkerpaarse baksteen met op de hoeken natuurstenen elementen en wordt beëindigd door een rollaag van witte verblendsteen; twee geornamenteerde vermoedelijk houten pilaren dragen schuin afdak. Voordeur met houtsnijwerk in de stijl van de Art Deco heeft gedecoreerde houten kozijnen en bovendorpel; boven- en zijlichten met gekleurd glas-in-lood. Aan weerszijden van voordeur een gevelsteen: linker met opschrift 'TA 19' en rechter met 'GH 12'. Boven portiek drie verticale vensters met gekleurd glas-in-lood met Art Nouveau-motieven; elk beëindigd door een natuurstenen latei en gezamenlijk door een segmentboog van rode baksteen. In de noordgevel van de uitbouw, aan de straatzijde, twee kleine rechthoekige schilderijen achter een glasplaat; linker stelt vermoedelijk een ridder voor en rechter een jonkvrouw. Noordgevel heeft een driezijdige erker met drie verticale vensters. Daarboven een balkon met balustrade van donkerpaarse baksteen en gepleisterde balusters; balkon heeft samengesteld segmentboogvenster met dubbele deur. Boven het balkon is de gevel doorgetrokken en wordt beëindigd door een topgevel met klimmend fries van natuursteen; op de geveltop een natuurstenen element. Aan de oostgevel is een serre aangebouwd; serre heeft een hoog trasraam van donkerpaarse steen, overige deel van de gevels is gepleisterd; aan de noord- en zuidzijde dubbele vensters; aan de oostzijde dubbele houten deur met aan weerszijden een enkel venster waarvoor een drie treden hoge stoep van granito; zijmuren van stoep zijn van donkerpaarse steen, worden beëindigd door een rollaag van witte verblendsteen en hebben op de hoeken een bakstenen pilaster met natuurstenen bekroning. Boven de serre is de gevel doorgetrokken en wordt gedekt door een zadeldak; in de topgevel een klein verticaal venster met roedenverdeling, beëindiging door natuurstenen latei met daarboven een segmentboog van rode baksteen; topgevel zelf wordt afgedekt door natuurstenen lateien.

Aanbouw aan de zuidgevel heeft een laag trasraam van donkerpaarse steen en gepleisterde gevels; plat dak met een gepleisterde schoorsteen; goot op houten klossen. In westgevel een niet-origineel venster.

Aangebouwd KOETSHUIS heeft een trasraam van donkerpaarse steen en gepleisterde gevels; gevelbanden van rode baksteen. Koetshuis wordt gedekt door een zadeldak met aan de noordzijde geglazuurde rode tuiles du nord en aan de zuidzijde rode muldenpannen; goot op houten klossen. In de oostgevel twee uitgespaarde gevelvelden met elk een rond venster met gietijzeren roeden. In westgevel een niet-originele garagedeur. In beide topgevels twee kleine verticale vensters.

INTERIEUR heeft enkele wijzigingen ondergaan. In het woonhuisgedeelte is op de begane grond de oorspronkelijke samengestelde plattegrond nog geheel aanwezig. De hal met tochtportaal, trappenhuis en overloop verkeren nog geheel in oorspronkelijke staat. Tochtportaal heeft een granito vloer en een lambrizing van geglazuurde groene tegels met in het bovenste deel tegels gedecoreerd met blauwe druiventrossen; wanden zijn gepleisterd met geometrische motieven, in hoeken Art Nouveau-decoraties met aapjes. Tussen tochtportaal en hal een tochtdeur met gezandstraald glas met Art Nouveau-motieven; boven- en zijlichten hebben hetzelfde glas. In de hal paneeldeuren met in het bovenste deel glas met roedenverdeling; omlijsting in stijl van de Art Deco. Trap heeft houten trappalen en balustrade gedecoreerd met houtsnijwerk in de stijl van de Art Deco. Aan oostzijde van het woonhuisgedeelte bevindt zich een kamer-en-suite; houten suitedeuren hebben gekleurd glas-in-lood met Art Nouveau-motieven. Voorkamer heeft een gepolijste zwarte marmeren schoorsteenmantel met Art Deco-motieven en aan bovenzijde van de schouwpartij een Art Nouveau-schildering voorstellende een kikker en twee pelikanen; plafond met schilderijen in de stijl van de Art Nouveau. Achterkamer heeft dezelfde zwart marmeren schoorsteenmantel als in voorkamer met aan de bovenzijde van de schouwpartij een Art Nouveau-schildering voorstellende een duif die vijf jongen voert, omringd door eikenbladeren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Rentenierswoning met aangebouwd koetshuis van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een rentenierswoning met koetshuis uit het begin van de twintigste eeuw in de provincie Groningen
- als representant van het oeuvre van T. Reitsema
- vanwege de fraaie vormgeving en ornamentiek die typerend is voor de regionale variant op de Art Nouveau in Groningen
- vanwege tamelijk hoge mate van gaafheid van het exterieur en delen van het interieur

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis